
УКРАЇНСЬКА МОВА ДЛЯ ІНОЗЕМЦІВ

Рівень А1

Навчальний посібник

За загальною редакцією кандидата філологічних наук,
доцента Т.О. Дегтярьової

УДК 811.161.2(075.8)
У 45

Рекомендовано до друку вченою радою Сумського державного університету.
Протокол № 13 від 20 червня 2019 р.

Рецензенти:

О. М. Рудь, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури Сумського державного педагогічного університету;

Н. В. Громова, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови і літератури Сумського державного педагогічного університету

Авторський колектив:

Голованенко Є. О.; *Дегтярьова Т. О.*, кандидат філологічних наук; *Дядченко Г. В.*, кандидат філологічних наук; *Коньок О. П.*; *Скварча О. М.*; *Шеєцова А. В.*, кандидат філологічних наук; *Яременко Л. М.*

Українська мова для іноземців. Рівень А1: навчальний посібник /
У 45 Голованенко Є. О., Дегтярьова Т. О., Дядченко Г. В. та ін.; за заг. ред.
Т. О. Дегтярьової. Суми: Університетська книга, 2020. 279, [8] с.: іл.

ISBN 978-966-680-907-3

Пропонований навчальний посібник є першою частиною навчального комплексу для іноземних громадян, які бажають вивчати українську мову з метою подальшого навчання, стажування, працевлаштування, отримання громадянства України та складання сертифікаційного іспиту з української мови як іноземної.

Посібник призначено для вивчення української мови як іноземної на початковому рівні (згідно із Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти – рівень А1). Чітка структура посібника зумовлена його поділом на блоки за тематичним принципом. Зміст кожного заняття становлять теоретичний і практичний блок, комунікативна тема, клоуз-тести, тематичний словник тощо. З метою розвитку вмінь читання та аудіювання пропонуються короткі адаптовані тексти, які знайомлять іноземних студентів із найбільш уживаною лексикою сучасної української літературної мови.

УДК 811.161.2(075.8)

ISBN 978-966-680-907-3

© Колектив авторів, 2019

© ПФ «Видавництво “Університетська книга”», 2020

ЗМІСТ

Передмова		7
Український алфавіт		9
Звуки і букви української мови та їх англомовні відповідники		10
Тема 1.	ФОРМИ ЕТИКЕТУ. ВІТАННЯ. ПРОЩАННЯ	11
	Фонетика	
	Голосні звуки [а], [о], [у], [е], [і], [и]	
	Глухі та дзвінки приголосні звуки	
	Літери я, є, ю, ї	
	Склад і наголос. Ритмічна модель слова	
	Інтонаційні конструкції	
	Граматика	
	Конструкції <i>Тато там. Це брат. Де мама?</i>	
	Сполучники і та а . Слова <i>також, теж</i>	
	Загальне запитання та стверджувальна відповідь на нього	
	Форми етикету. Вітання. Прощання	
Тема 2.	ФОРМИ ЕТИКЕТУ. ВІТАННЯ. ПРОЩАННЯ (продовження)	28
	Фонетика	
	М'які та пом'якшені приголосні звуки	
	Вживання апострофа	
	Інтонаційне оформлення фраз у запитаннях та відповідях	
	Граматика	
	Загальне запитання та заперечна відповідь на нього	
	Форми етикету. Вітання. Прощання	
Тема 3.	ЗНАЙОМСТВО	47
	Граматика	
	Іменник. Рід іменників	
	Вказівка на особу чи предмет. Питальні речення <i>Хто це? Що це?</i>	
	Особові займенники	
	Число іменників. Однина та множина іменників	
	Відмінки іменників (називний відмінок, кличний відмінок)	

	Комунікативна тема. Знайомство Клоуз-тести	
Тема 4.	МОЯ СІМ'Я Грамматика Присвійні займенники Питальне речення з питальним словом <i>чий?</i> Конструкції <i>Йї звати... Його звати... Тебе звати...</i> Комунікативна тема. Моя сім'я Клоуз-тести	66
Тема 5.	МІЙ ДЕНЬ Грамматика Дієслово. Вживання дієслова в теперішньому часі. Перша дієвідміна (<i>читати, слухати, працювати, відпочивати</i>). Друга дієвідміна (<i>робити</i>) Іменники в знахідному відмінку (неістоти) Комунікативна тема. Мій день Клоуз-тести	76
Тема 6.	МОЄ МІСТО Грамматика Прикметник. Закінчення прикметників у називному відмінку Вказівні займенники <i>цей, той</i> Комунікативна тема. Моє місто Клоуз-тести	92
Тема 7.	НАВЧАННЯ Грамматика Дієслово <i>знати</i> і вживання його в складному реченні Дієслова <i>розмовляти, говорити, розуміти, вивчати</i> в теперішньому часі Дієслова <i>дивитися, любити</i> в теперішньому часі. Речення зі сполучником <i>тому що</i> Місцевий відмінок іменників однини. Вживання дієслів <i>писати, вчитися</i> в теперішньому часі Минулий час дієслів	104

Доконаний і недоконаний види дієслів

Комунікативна тема. Навчання

Клоуз-тести

Тема 8. ЛЮДИ І ТРАНСПОРТ 136

Граматика

Питальне речення з питальними словами *який? (яка? яке? які?)*

Дієслова руху односпрямованої дії

Знахідний відмінок іменників зі значенням напрямку руху (географічні назви)

Питальне речення зі словом *звідки?* Відповідь на нього

Комунікативна тема. Люди і транспорт

Клоуз-тести

Тема 9. ПОКУПКИ 159

Граматика

Питальна конструкція *де можна купити (що)* та відповідь на неї. Місцевий відмінок іменників (однина).

Словосполучення із кількісними числівниками.

Конструкція *скільки коштує що*

Давальний відмінок особових займенників (однина).

Конструкція *кому потрібне що*

Комунікативна тема. Покупки

Клоуз-тести

Тема 10. ОКРЕСЛЕННЯ ЧАСУ: КАЛЕНДАР. ЧАС. ПОГОДА 182

Граматика

Порядкові числівники 1–30.

Дні тижня. Час доби. Дієслово *бути*

Назви місяців. Місцевий відмінок іменників на позначення часу

Пори року. Вживання прикметників і прислівників

Знахідний відмінок іменників (істота) і особових займенників

Комунікативна тема. Окреслення часу: календар, час, погода

Клоуз-тести

- Тема 11. ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ** **209**
Граматика
Конструкція *у кого є (що/хто)*
Родовий відмінок іменників та особових займенників (однина)
Конструкція *у кого немає кого (чого)*
Комунікативна тема. День народження
Клоуз-тести
- Тема 12. МІЙ БУДИНОК** **218**
Граматика
Позначення місця дії. Місцевий відмінок іменника.
Прийменники *в (у), на*
Прикметники в місцевому відмінку.
Прислівники *далеко, близько*
Комунікативна тема. Мій будинок (моя кімната)
Клоуз-тести
- Тема 13. РЕСТОРАН** **240**
Граматика
Майбутній час дієслова
Комунікативна тема. Ресторан
Клоуз-тести
- Тема 14. МОЇ ІНТЕРЕСИ. ХОБІ. ПОДОРОЖІ** **256**
Граматика
Дієвідміювання дієслів *думати, мріяти (про)*
Конструкції з дієсловом *хотіти* + інфінітив
Орудний відмінок іменника. Конструкція *Хто хоче бути ким?*
Особливості дієвідміювання та вживання дієслів *подобатися, цікавитися, займатися*
Комунікативна тема. Мої інтереси. Хобі. Подорожі
Клоуз-тести

Додатки

ПЕРЕДМОВА

Пропонований навчальний посібник є першою частиною навчального комплексу для іноземних громадян, які бажають вивчати українську мову з метою подальшого навчання, стажування, працевлаштування, отримання громадянства України та складання сертифікаційного іспиту з української мови як іноземної.

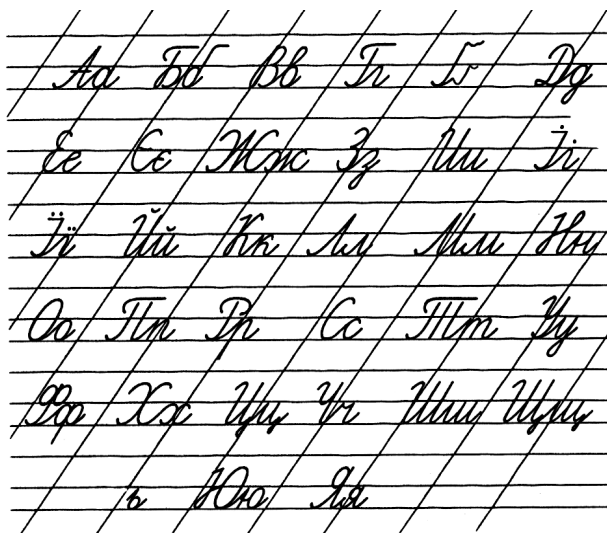
Посібник призначено для вивчення української мови як іноземної на початковому рівні (згідно із Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти – рівень А1). Чітка структура посібника зумовлена його поділом на блоки за тематичним принципом. Зміст кожного заняття становлять теоретичний і практичний блок, комунікативна тема, клоуз-тести, тематичний словник тощо.

У перших розділах посібника подано інформацію про систему голосних і приголосних звуків української мови та основні інтонаційні конструкції. Подальші розділи передбачають формування лексичного запасу іноземців, знайомство їх із базовими граматичними категоріями української мови, а також подальше закріплення фонетичних й акцентологічних умінь. Презентація нового лінгвістичного матеріалу супроводжується двомовним (українсько-англійським) лексико-граматичним коментарем. У граматичних таблицях подано інформацію про самостійні частини мови та основні синтаксичні поняття української мови. Структура таблиць відповідає логіці подання граматичного матеріалу в посібнику.

З метою розвитку вмінь читання та аудіювання пропонуються короткі адаптовані тексти, які знайомлять іноземних студентів із найбільш уживаною лексикою сучасної української літературної мови. Тексти, подані в посібнику, містять необхідний мінімум лексичних одиниць, що відповідає практичним потребам іноземців у спілкуванні в новому для них мовному середовищі.

УКРАЇНСЬКИЙ АЛФАВІТ

Аа (а)	Єє (є)	Кк (ка)	Сс (ес)	Ш ш (ша)
Бб (бе)	Жж (же)	Лл (ел)	Тт (те)	Щщ (ща)
Вв (ве)	Зз (зе)	Мм (ем)	Уу (у)	Ь (знак пом'якшення)
Гг (ге)	Ии (и)	Нн (ен)	Фф (еф)	Юю (ю)
Ґґ (ґе)	Іі (і)	Оо (о)	Хх (ха)	Яя (я)
Дд (де)	Її (ї)	Пп (пе)	Цц (це)	
Ее (е)	Йй (йот)	Рр (ер)	Чч (че)	

Звуки й букви української мови та їх англomовні відповідники The Ukrainian alphabet and equivalent english sounds and letters

Letters	Name of letter		Sound	Similar English Letter	Example
	Ukrainian	English			
А а	a	ar	[a]	like ar in far	a [a]
Б б	бе	be	[б]	like b in bus	банан [banan]
В в	ве	ve	[в]	like v in voice	мова [mova]
Г г	ге	he	[г]	like h in hand	книга [knyga]
Ґ ґ	ге	ge	[г]	like g in get	ганок [ganok]
Д д	де	de	[д]	like d in day	дата [data]
Е е	е	e	[e]	like e in ten	тест [test]
Є є	є	ye	[йе]	like ye in yet	Європа [Yevropa]
Ж ж	же	zhe	[ж]	like s in pleasure	ніж [nizh]
З з	зе	ze	[з]	like z in zone	зараз [zaraz]
И и	и	y	[и]	like i in thin	сир [syr]
І і	і	i	[і]	like ee in meet	він [vin]
Ї ї	ї	yi	[йі]	like ye in yield	Україна [Ukrayina]
Й й	йот	yot	[й]	like y in boy	мій [mij]
К к	ка	ka	[к]	like k in skate	кава [kava]
Л л	ел	el	[л]	like l in look	лампа [lamp]
М м	ем	em	[м]	like m in may	мама [mama]
Н н	ен	en	[н]	like n in not	небо [nebo]
О о	о	o	[о]	like o in port	воно [vono]
П п	пе	pe	[п]	like p in spoon	мапа [mapa]
Р р	ер	er	[р]	like r in rock	брат [brat]
С с	ес	es	[с]	like s in smoke	каса [kasa]
Т т	те	te	[т]	like t in tie	там [tam]
У у	у	oo	[у]	like oo in moon	буква [bukva]
Ф ф	еф	ef	[ф]	like f in foot	кафе [kafe]
Х х	ха	ha	[х]	like ch in Bach	хто [hto]
Ц ц	це	tse	[ц]	like ts in boots	це [tse]
Ч ч	че	che	[ч]	like ch in chair	чай [chaj]
Ш ш	ша	sha	[ш]	like sh in shell	шафа [shafa]
Щ щ	ща	shcha	[шч]	like sh ch in fresh chicken	що [shcho]
Ь ь	м'який знак	myaky znak	soft sign (has no sound, apostrophe (') in transliteration)	indicates softness of the previous consonants	сіль [sil']
Ю ю	ю	yoo	[йу]	like you in youth	юнак [yoonak]
Я я	я	ya	[йа]	like ya in yard	яблуко [yabluko]

Тема 1 ФОРМИ ЕТИКЕТУ. ВІТАННЯ. ПРОЩАННЯ

Фонетика

Голосні звуки [a], [o], [y], [e], [i], [и].

Глухі та дзвінкі приголосні звуки.

Літери **я, є, ю, ї**.

Склад і наголос. Ритмічна модель слова.

Інтонаційні конструкції.

Граматика

Конструкції *Тато там. Це брат.*

Де мама?

Сполучники *і* та *а*. Слова **також, теж**.

Загальне запитання та

стверджувальна відповідь на нього.

Форми етикету. Вітання. Прощання.

Phonetics

Vowels [a], [o], [y], [e], [i], [и].

Voiceless and voiced consonants.

Letters **я, є, ю, ї**.

Syllable and stress. The rhythmical (stress) model of the word.

Intonational construction (IC).

Grammar

Construction *Тато там. Це брат.*

Де мама?

The conjunctions *і* (**and**) and *а* (**and**).

The words **also, too**.

The general question and the

affirmative answer to it.

Forms of etiquette. Greeting. Farewell.

§ 1

📖 Теоретичний блок / Theoretical block

Голосні звуки. Глухі та дзвінкі приголосні звуки

Ukrainian sounds. Vowels. Voiceless and voiced consonants

Голосні звуки Vowels – 6	[a], [o], [e], [y], [и], [i]	
Приголосні звуки Consonants – 32	дзвінкі voiced	[б], [в], [д], [д'], [з], [з'], [дз], [дз'], [дж], [ж] [л], [л'], [н], [н'], [р], [р'], [м], [й], [г], [г']
	глухі voiceless	[п], [ф], [т], [т'], [с], [с'], [ц], [ц'], [ч], [ш], [х], [к]

1. Голосні звуки.

Це звуки, які утворюються тільки голосом, вільно, не зустрічаючи перепон. Голосні звуки завжди складотворчі.

В українській мові 6 (шість) голосних звуків: [a], [o], [y], [e], [и], [i], які позначаються буквами *a, o, y, e, и, i*.

1. Vowels.

These are sounds produced only by voice, freely without obstacles. Vowels always perform the syllable-forming function.

There are 6 (six) vowels in Ukrainian: [a], [o], [y], [e], [и], [i] which are marked by the letters *a, o, y, e, и, i*.

2. Глухі та дзвінкі приголосні звуки.

Це звуки, які утворюються поєднанням шуму та голосу. Це не складотворчі звуки.

Приголосні звуки поділяються на глухі та дзвінкі. Глухі приголосні складаються тільки з шуму, а дзвінкі – з голосу та шуму. Глухі та дзвінкі приголосні звуки утворюють співвідносні пари: [п] – [б], [т] – [д], [с] – [з] та ін.

2. Voiceless and voiced consonants.

These are the sounds which are produced by combination of noise and voice. They are not syllable-forming sounds.

Consonants are divided into voiceless and voiced sounds. Voiceless sounds are produced only by means of noise, voiced – by means of voice and noise. Voiceless and voiced consonants form corresponding pairs: [p] – [b], [t] – [d], [c] – [z] and others.

📌 Практичний блок / Practical block

Завдання 1. Слушайте, повторюйте. Читайте. / Listen, repeat. Read.

[a]	a – a – a	Aa	<i>Aa</i>	a – o – y		
[e]	e – e – e	Ee	<i>Ee</i>		e – i – и	
[o]	o – o – o	Oo	<i>Oo</i>			o – a – y
[y]	y – y – y	Yy	<i>Yy</i>	y – o – a		
[и]	и – и – и	Ии	<i>Ии</i>		и – i – e	
[і]	і – і – і	Іі	<i>Іі</i>			і – e – и
a – e – o – y – и – і						

Завдання 2. Слушайте, повторюйте. Читайте. / Listen, repeat. Read.

[m] | Мм (ем) | *Mm*

ма – мо – му – ме – ми

ам – ом – ум – ем – им

ма́ма

[t] | Тт (те) | *Tt*
та – то – ту – те – ти
ат – от – ут – ет – ит

ма́ма / ма́ти, та́то, там # тут

[d] | Дд (де) | *Dd*
да – до – ду – де – ди
ад – од – уд – ед – ид

де, да́та